

PIONIERSBULLETIN

Kwartaaljournaal Pioniersbrigade | Pioniers van de Toekomst

Eindejaars nieuwsbrief en advertentie

Eind december wordt er weer een nieuwsbrief van de Pioniers van de Toekomst verstuurd naar een brede achterban van zo'n 600 mensen. Met een terugblikje op het afgelopen jaar en een wens voor het nieuwe jaar. De digitale nieuwsbrief wordt doorgaans door ruim tweederde van de geadresseerden geopend. Besloten wordt de headlines van de nieuwsbrief tevens op te nemen in de advertentie die tussen kerst en oud en nieuw op de achterpagina van De Noordoostpolder komt te staan. Als 'triggertje' wordt er voor deze pagina ook een 'woordzoeker' gemaakt, waarmee een prijsje valt te winnen.

PIONIERS VAN DE TOEKOMST

‘Houd de greppel open!’

Tity Kuiken, pionier van het eerste uur, heeft tijdens de laatste brigadevergadering afscheid genomen van de Pioniers van de Toekomst. Als dochter van een polderpionier geeft ze de vergadering mee: “Houd de greppel open”.

Samen met Henk Tiesinga stond Tity acht jaar geleden aan de wieg van de Pioniers van de Toekomst. Ze werkte mee aan het binnenhalen van pecunia, hield de moed erin, inspireerde anderen en zag de beweging groeien. In april 2011 werd het eerste duurzaamheidssymposium gehouden. “Duurzaamheid was toen een nieuw woord, nu is het slechts geworden”, zegt Tity, refererend aan een uitspraak van topeconoom Barbara Baarsma in DWDD. “Van nieuw naar slechts, zoveel is er dus gebeurd. We hebben veel gedaan aan bewustwording.” Maar dat verloopt soms ‘taai’, weet Tity, en dan komt weer de pioniersmentaliteit om de hoek kijken. “Mijn ouders waren polderpioniers. Mijn moeder vertelde dat de mannen greppels groeven, die door de wind weer dicht waaiden. Als ze dan de volgende dag terugkwamen, konden ze weer van voren af aan beginnen, maar ze deden het! En dat is wat je hier ook ziet. Wat er ook gebeurt, we gaan door!”

Tity blijft de PvdT van de zijlijn volgen. “Ik heb er ontzettend van genoten. Ze zeggen: ‘je bent gelukkig als je maatschappelijk actief bent’ en dat heb ik echt zo ervaren. Ik voel me poldervrouw en daar hebben de Pioniers van de Toekomst aan bijgedragen!”

Succes niet proberen te overtreffen

De voorzitter waarschuwt het succes van het symposium van dit jaar niet als maatstaf te nemen voor volgende symposia. "Het aantal aanwezigen bepaalt niet altijd de waarde van het symposium. Je kunt ook thema's hebben die heel waardevol zijn voor een kleinere groep." Dat realiseert de commissie zich ook. "Het hoeft niet groot, groter, grootst te zijn", zegt Ilse, "maar we willen wel iets bieden waar mensen nieuwsgierig naar zijn en waar ze behoefte aan hebben. Deze setting was een succes, maar volgend jaar moeten we iets anders bedenken, anders ga je vergelijken". Roos vult aan dat de brigadevergadering daar aan bij kan dragen: "We moeten hier ook een beetje proeven wat er speelt in dit gebied. Dan kunnen wij onderzoeken of we er een thema van kunnen maken".

Spin-off symposium

Een meet&greet zoals ná het symposium van vorig jaar, wordt niet meer overwogen. "Het liep niet en het zou ook teveel van onszelf vragen", zegt Taco Buissant des Amorie hierover, "die tijd hebben we gewoonweg niet". "Positieve spin-off was wel dat nadien twee mensen zich beschikbaar hebben gesteld om ons te versterken en ook nu heeft iemand zich gemeld", vertelt de voorzitter. "Een paar jaar geleden hadden ze misschien nog bedenkingen gehad, maar nu melden ze zichzelf. Een bewijs dat de Pioniers van de Toekomst steeds bekender worden!"

Waterstofthema symposium schot in de roos

"Euforisch!" Dat was de symposiumgroep na het welslagen van het symposium '(water)stof tot nadenken' op 12 oktober in het schoolgebouw van Aeres Emmeloord.

"Alles kwam bij elkaar", vat Ilse Gnodde samen, "inhoudelijk, technisch, het verhaal en de locatie." De DWDD-collegesetting die de commissie voor ogen had kwam goed uit de verf. "Het was spannend of Ad van Wijk dat voor elkaar ging krijgen, of hij ons mee kon voeren", zegt Roos Menkveld, "maar dat heeft hij ook echt gedaan in mijn beleving en met de toepassingen van Max Holthausen was het helemaal compleet." Door projectie op een groot scherm van wat er op en buiten het podium gebeurde, kon iedereen het programma goed volgen.

De organisatie hoopte op ruim 200 bezoekers, het werden er 350. "Het was ook een heel ander soort publiek. Er waren veel jongeren, een aantal hadden we uitgenodigd, maar anderen kwamen uit zichzelf. Zo was er een groep jongeren van het Zuyderzee Lyceum met hun docent. Ter voorbereiding op een proefwerk over waterstof, zaten ze vlijtig aantekeningen te maken." Opmerkelijk was tevens de medewerking van de 12-jarige Matthijs Onink. Vanwege zijn bijzondere interesse in waterstof, had hij een vrijkaartje en een prominente zitplaats gekregen. Hij wierp zich gewillig op als proefkonijn om het eitje - gebakken op waterstof - te proeven. Niets mis mee, concludeerde hij: "Het smaakt net als thuis."

- 3 -

Impuls voor fairtrade

De fairtradecommissie heeft op 19 november op uitnodiging van wethouder Anjo Simonse met hem om tafel gezeten. Dit omdat de commissie steeds meer het gevoel had de 'fairtrade-gemeente'-kar alleen te moeten trekken. "Het was een terugkoppeling naar hem over het ontstaan en hoe we daar een gevolg aan kunnen geven in de toekomst", vertelt Agnes Olgers. "Waar we blij van werden, is dat het nu veel minder gaat om het etiket", vult Susanne Karssens aan. "Wij waren er krampachtig mee bezig fairtradegemeente te blijven. Die eisen zijn gelukkig bijgesteld, want landelijk willen ze ook graag dat er genoeg fairtradegemeenten zijn." Op 10 december komt de fairtradegroep als geheel bij elkaar om een vervolgroute te bepalen, waarna in januari weer een overleg volgt met de wethouder over ondersteuning vanuit de gemeente.

Eerlijke handel

Scholen zitten er niet op te wachten fairtradeschool te worden, weet de fairtradecommissie na veel trekwerk. "Als ze al zoveel projecten doen op wat voor gebied dan ook, dan is dit weer één erbij. Zo ervaren ze dat", zegt Agnes. De commissie blijft het desondanks wel aandacht geven, maar de druk is van de ketel. Om fairtrade aansprekender te maken - voor met name kinderen -, wordt gedacht aan een andere term zoals 'ver weg en dichtbij' of 'eerlijke handel'.

- vervolg van pag. 2 -

"Mooi was ook, dat het nog lang heeft nagegonsd", merkt Roos op over het thema. "Mensen hadden het er later nog over, ook op social media. Ik krijg nog artikelen doorgestuurd over waterstof of wordt gelinkt". Tity Kuiken vult aan: "Toen het woord waterstof voor het eerst viel als mogelijk thema voor het symposium beklifde het nog niet, maar ineens had het alles mee. Het ging ons in eerste instantie om bewustwording, maar het werd ook praktisch gemaakt en dat werkt hier in de polder."

Evaluatie

Na interne evaluatie heeft de commissie vastgesteld dat er tóch nog verbeterpunten zijn. "We waren vol op sterkte, maar het was knoerthard werken!" merkt Ilse op. "Dat gaan we volgend jaar anders doen, we gaan meer gebruik maken van de brigade." Een ander aandachtspunt betreft de comsumpties. "Het was naderhand zo gezellig, dat de mensen niet weggingen. Dat was natuurlijk prima, want er werd heel wat genetwerkt. Maar de volgende keer geven we iedereen twee muntjes en de rest is voor eigen rekening."

Vastgesteld wordt dat de publiciteit voor en na het symposium goed was. De sandwichborden en posters inabri's hebben hun werk gedaan. "Daar hebben we lang over gewikt en gewogen, want het was wel een kostenpost", zegt Roos. De voorzitter vat samen dat hét symposium - "waar we ooit mee begonnen zijn" - nog steeds de centrale positie inneemt binnen de PvdT. "Het is geworden tot een professioneel symposium en dat betekent dat het ook een professioneel bedrag kost. Dat hoort bij elkaar."

Educatie

Meerdere groepen van de PvdT zijn bezig met educatieprogramma's waarvoor zij scholen benaderen. De EPN werkt samen met IVN en 11Beaufort aan educatie over duurzame energie. De fairtradecommissie benadert scholen om fairtradeschool te worden. En de voedselpioniers bieden smaaklessen en boerderijeducatie. "Straks zijn er in één week twee mensen vanuit de PvdT die met een verschillend thema bij dezelfde school naar binnengaan", veronderstelt Peter Brouwer. Voorgesteld wordt alle educatieve onderdelen van de PvdT te bundelen en ingangen bij de scholen te zoeken via de gemeente en IVN.

Voedselpioniers

De voedselpioniers hebben na het verlies van hun voorzitter en aanjager de draad weer opgepakt. De commissie is onder meer betrokken bij de streekmarkt en de thematafel 'voedselbewuste consument' van het kennisprogramma DuurzaamDoor, zet boerderijeducatie op en organiseert proeverijen. "We hebben een goede vergadering gehad", zegt Marc van Niekerk. "We hebben ons afgevraagd: wat willen we, past onze missie en visie die op onze website staat nog bij ons? Daar gaan we andere voorstellen in maken en we hebben een rolverdeling gemaakt over wie wat op gaat pakken." De club heeft behoefte aan versterking en voor de korte termijn aan iemand die de rol van voorzitter op zich wil nemen.

Duurzaamheidsbokaal

Ook de uitreiking van de duurzaamheidsbokaal 2018 op de avond van het symposium kreeg de aandacht die het verdiende. Wethouder Anjo Simonse reikte de bokaal uit aan ondernemer René den Boer uit Emmeloord.

Den Boer heeft zijn in Frankrijk in de wijnbouw opgedane kennis over het duurzaam verbeteren van de bodem mee naar Noordoostpolder genomen en in zijn bedrijf Crehumus gestopt. Crehumus staat voor 'creëert humus'. Den Boer lichte toe: "Het gaat om een unieke mix aan micro-organismen die organische stoffen transformeren in humus. Die wordt stabiel, trekt in de bodem en trekt voedingsstoffen aan die beschikbaar blijven voor de planten. De structuur en de vochtinhoud van de bodem worden beter en de opbrengst neemt toe."

De wisselbokaal is bedoeld als stimulans om door te gaan met het baanbrekende werk. Den Boer is er blij mee, "maar ik heb het niet alleen gedaan. Crehumus is een team van medewerkers".

Club van 'creatieve geesten'

Lasting Fields heeft via Stichting Future Food Production subsidie gekregen en komt nu letterlijk van de grond op een boerderij aan de Emmeloorderweg.

De club CleanTech-pioniers heeft de focus inmiddels weer scherp gesteld op Lasting Fields. 'Om de flow erin te houden' hebben de techneuten in de afgelopen maanden excursies ondernomen naar Oliemolen

Harlingen en Bio Industrie Centrale Cuijk.

- 5 -

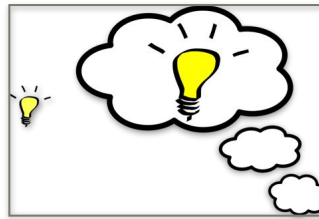
Boerderijeducatie

“Boerderijeducatie komt nog niet echt van de grond, maar we vinden wel dat we er wat mee moeten doen”, zegt Marc van Niekerk. Er bestaat wel een mogelijkheid om aan te haken bij ‘de Lelystadse boer’, een groep van zestig boeren rondom Lelystad Airport, vult Lydia Haafkens aan: “Flevoland was nog een witte vlek op dit vlak. Zij hebben ervoor gekozen om een educatiewerkgroep onder LTO te hangen. Zij worden daar trekker van en hebben ons uitgenodigd om aan te haken. Dan hebben we tevens een landelijke website tot onze beschikking waar ook informatie van ons aanbod op kan.”

Efficiency

Peter Brouwer neemt het voortouw in het plannen van een vrijblijvend overleg tussen de voorzitters van de verschillende brigadecommissies. Niet om een extra bestuurslaag te creëren, maar voor ‘afstemming en samenhang’. “Soms lijkt ieder clubje autonoom. Dat geeft kracht, maar het kan ook beter. We hebben allemaal maar één keer energie en hoe houd je die effectief? We zijn uiteindelijk een vrijwilligersbeweging.” Niet iedere voorzitter gaat hier (direct) in mee, maar anderen zien er wel meerwaarde in. Marcel van der Voort: “Ik heb bagage nodig richting de gemeente voor wat betreft het organiseren van evenementen. Dan is zo’n overleg efficiënter dan wanneer ik bij iedere groep apart aan moet haken”.

- vervolg van pag. 4 -

Cleantech richt zich op de energiebehoefte binnen Lasting Fields en treedt daarbij buiten de gebaande paden. “Wij bekijken of de benodigde energie op eigen locatie geproduceerd en toegepast kan worden”, vertelt

Guido Mangnus. “Maar los daarvan bekijken we ook hoe producten vervoerd moeten worden. Misschien moeten we een klein kanaaltje graven met 30 cm water. Daar gaat vervolgens een soort boot in waarvan de energiebehoefte maar een vijfde is van een voertuig dat over een betonpad rijdt. Zo moeten we denken in paden die er vandaag niet zijn, ver van oplossingen van het huidige systeem. Als je energie bespaart is dat ook duurzaam.” Het gaat dus niet alleen om energie toepassen, maar ook om denken in nieuwe concepten. “Als het 100 kWh kost, kan het dan ook in 20? Totaal anders denken, daar is deze groep heel geschikt voor, want er zitten veel creatieve geesten.”

De voorzitter stelt voor het publiek duidelijk te maken dat CleanTech bij de PvdT hoort: “Wellicht als input of beleving voor een symposium of door middel van een evenement”. Guido vult aan dat de groep ook thema’s nodig heeft: “Is er een van de andere groepen die behoefte heeft aan inspiratie van ons op technisch vlak, dan willen we altijd meedenken. We moeten toch proberen het hier binnen de polder tastbaar te maken”.

Energiepioniers mee in top duurzaamheidsranking

In de duurzaamheidsranking, die 20 november 2018 bekend is geworden, scoort Energie VanOns een 10. Dat is goed nieuws, want Energiepioniers Noordoostpolder hoort daar ook bij.

EnergieVanOns (EVO, vh. NLD) stond steeds laag in de ranking. “Eén van de criteria was dat ze niet zelf energie produceren. Logisch, want die groene stroom kopen ze in bij de aangesloten coöperaties. Maar dat is nu dus rechtgetrokken”, licht Peter Brouwer toe. “Nu staan we in één keer in de top, van een 5,5 naar een 10. Dus dat is feest!”

- 6 -

Deelnemers energiemarkt

Aan de energiemarkt op 30 november in de bibliotheek in Emmeloord werd naast de Energiepioniers en de gemeente deelgenomen door Energieloket Flevoland, Rabobank Noordoostpolder-Urk, Mercatus, Energieadvies Emmeloord, SolarNU en Geohita.

Tekst en opmaak:
Margé Hof Publicaties

- vervolg van pag. 5 -

Tweede reden voor een feestje is de stroomaankoop van een windmolen in de Noordoostpolder door EPN. “Dat is voor 1,2 miljoen kWh op jaarbasis, 350 huishoudens uitgaande van 300 kWh per huishouden. Als we de windmolen hebben, komt daar een bankje bij te staan en een bordje. Dan kun je ook uitleggen aan iemand die energie afneemt, waar die vandaan komt.”

De voorzitter herinnert eraan klanten van de EPN in kennis te stellen van het nieuws over de duurzaamheidsranking en hen ook te bedanken: “Want zij maken het mogelijk”. Hij moedigt evens de pioniers aan om over te stappen van energiemaatschappij.

Energiemarkt slaat aan

De evenementencommissie heeft op 30 november in het kader van de samenwerking met de gemeente een ‘Informatiemarkt energie’ gehouden in de bibliotheek in Emmeloord. FlevoMeerBibliotheek stelde de ruimte kosteloos beschikbaar en Kleurkracht verzorgde tegen gereduceerd tarief koffie en thee.

De markt richtte zich op bewoners - huiseigenaren en huurders - die informatie en advies willen over duurzame oplossingen voor hun woning. “Dat gaat iedereen aan, want we hebben allemaal een woning”, zegt Marcel van der Voort. “We hebben het bewust laagdrempelig gehouden, iedereen moest zich vrij voelen om binnen te lopen.” Een kleine 200 bezoekers kwamen op de markt af. “Boven verwachting”, “je merkt dat het leeft” en “voor herhaling vatbaar”, waren de reacties van de deelnemers.

In januari evalueren de commissie en de gemeente de gezamenlijke evenementen van 2018 en maken een plan voor het komend jaar.